

Terveydenhuollon palvelut; Uurainen

Toiminnan yleisarviointi, tunnusluvut ja olennaiset muutokset

Vuosi 2021 oli pandemiavuosi, jolla oli lähes poikkeuksetta vaikutus edellisen vuoden tapaan kaikkiin terveyspalvelujen toimintoihin. Alkuvuoden aikana toimintoja muutti sairaala Novan uusiin tiloihin. Käynnissä olleiden hankkeiden myötä terveyspalvelut osallistuivat myös laajasti tulevan hyvinvointialueen valmisteluun.

Kaupunginsairaala

Osastotoiminta

Kaupunginsairaalan kaksi osastoa (90 sairaansijaa) muutti sairaala Novaan tammi-helmikuun vaihteessa, ja samalla Palokan sairaalan toiminta loppui kaupunginsairaalan osalta. Kyllön osastolla 2 toimi tilapäisesti ikääntyneiden palveluiden pitkäaikaishoidon yksikkö vuonna 2021.

Koronapandemian jatkuminen on aiheuttanut kuormitusta henkilökunnalle. Henkilöstön saatavuudessa oli haasteita kaikkien ammattiryhmien osalta, mutta erityisen suuret haasteet olivat sairaanhoitajien rekrytoinnissa. Sairaalan Novaan muuton vuoksi tammi-helmikuussa ja sairaanhoitajavajeen vuoksi elokuusta lähtien jouduttiin vähentämään kaupunginsairaalan sairaansijamäärää. Hoitajavajeesta johtuva sairaansijojen vähentäminen yhdessä osastoilla jatkohoitopaikkaa jonottavien potilaiden määrän kasvun kanssa aiheutti haasteita sairaansijojen riittävyyden osalta. Myös erikoissairaanhoidon osastojen sairaansijamäärän vähentäminen aiheutti lisäkuormitusta kaupunginsairaalan osastojen toimintaan. Kesää lukuun ottamatta kaupunginsairaalan osastoilla on työskennellyt 1-3 ostopalvelulääkäreitä lääkirikrytoinnin haasteiden vuoksi.

Kaupunginsairaalan osastoilla hoidettiin vuoden 2021 aikana yhteensä 50 koronavirusinfektiota sairastavaa potilasta. Kaupunginsairaalassa koronapotilaat hoidettiin pääsääntöisesti Novan osastolla 5.

Kyllön osastojen 5 ja 6 numerot vaihtuivat 1.7.21 alkaen 7:ksi ja 8:ksi, koska Kyllön ja Novan saman numeroisten osastojen osalta oli tullut sekaannuksia. Kyllön osasto 8:n geriatrinen yksikkö aloitti toimintansa toukokuussa. Yksikössä hoidetaan mm. käytöshäiriöistä kärsiviä muistisairaita potilaita.

Kaupunginsairaala on ollut mukana Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeen palliatiivisen hoidon ja päihdepotilaiden hoidon maakunnallisessa kehittämistyössä. Uoma-potilassijoittelupilotti alkoi syyskuussa, ja kokemukset siitä potilaiden sijoittelussa kaupunginsairaalan osastoille ovat olleet hyvät.

Siivoustyö- ja ruokapalvelut

Laitoshuoltajien saatavuudessa oli ajoittaisia rekrytointihaasteita, joka näyttäytyi erityisesti loppukesästä ja loppuvuodesta painottuen terveyspalveluiden alueelle, jolloin erityisesti Palokan ja Kyllön terveysasemien siivouksessa toimittiin vajaalla miehityksellä ajoittain eikä pystytty toteuttamaan palvelukuvauksen mukaisia tehtäviä ajallaan. Kyllön osasto 4:n tilapäinen sulkeminen elokuun puolen välin jälkeen helpotti loppukesän laitoshuoltajavajetta, koska kyseisen osaston laitoshuoltajat siirtyivät työskentelemään kohteisiin, joista puuttui sijaisia. Uuraisten terveysaseman siivous on yksikön tehtävänä ja se saatiin hoidettua ilman minkäänlaisia vajauksia.

Kyllön terveysasemalle palautuu lainassa olleita apuvälineitä asiakkailta runsaasti ja niiden peseminen tapahtuu laitoshuoltajien toimesta. Apuvälineiden pesutilaan tehtiin loppuvuodesta AVIn työsuojelun edellyttämiä muutostöitä mm. Ilmanvaihdon, kosteuden hallinnan ja tilojen toimivuuden osalta. Vuodelle 2022 jää apuvälineiden pesukoneen hankinnan toteuttaminen.

Potilas- ja asiakasturvallisuudessa aloitettiin keskeisten suunnitelmien päivittäminen ja syksyn aikana saatiin valmiiksi laite- ja tarviketurvallisuussuunnitelman päivitys. Potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelmaan odotetaan uusia valtakunnallisen potilas- ja asiakasturvallisuusstrategian muutoksia, joten päivitys siirtyy vuodelle 2022. Laiteturvallisuudessa laiterekisterin käyttöönotto toimintayksiköissä jatkui ja koulutuksia pidettiin laitevastaaville teknisen palvelun taholta. Lääkitysturvallisuuden auditoinnin suunnittelu aloitettiin syyskuussa ja varsinaiset auditoinnit käynnistyvät maaliskuussa 2022. Loppuvuodesta toteutettiin turvallisuuskulttuurikysely maakunnallisesti ja aloitettiin valmistautuminen uuden vaaratapahtumien raportointijärjestelmän, Laatuportin, käyttöönottoon, joka tulee kevään 2022 aikana Haipro-järjestelmän tilalle.

Tunnusluvut

Tunnusluvut

Hoitopäivät

.....

Avoterveydenhuolto

Avoterveydenhuollon osalta koronapandemia on ollut merkittävin toimintaan vaikuttanut tekijä vuonna 2021. Syksyllä alkanut pandemian suurin aalto pakotti avosairaanhoidon vähentämään kiireetöntä vastaanottoa entisestään ja tämä on vaikuttanut hoitovelan kasvuun. Hoitovelan

määrää on vaikeaa arvioida, mutta on todennäköistä, että hoitovelan kattaminen tulee jatkumaan koko vuoden 2022. Koronatyöhön on palkattu lisähenkilökuntaa yli 80 henkilötyövuoden verran, mikä osaltaan on vaikeuttanut rekrytointitilannetta Jyväskylän terveydenhuollossa.

Koronapandemiasta huolimatta avoterveydenhuollon toimintaa kehitettiin vuoden aikana. Etävastaanotto toiminta laajeni erityisesti avosairaanhoidossa sekä kuntoutuspalveluissa. Yhteistyössä Tulevaisuuden sotekeskus –hankkeen kanssa kehitettiin OmaKS virtuaalinen terveysasema sekä moniammatilliseen työhön perustuva tiimimalli, minkä pilotointi aloitettiin Sampoharjun terveysasemalla. Mielenterveys- ja päihdepalvelut on otettu osaksi terveysasemien toimintaa, minkä johdosta mm lähetemäärät erikoissairaanhoitoon ovat vähentyneet.

Avosairaanhoito

Uuraisilla avosairaanhoidon palvelutuotanto on saatu vuoden 2022 aikana hyvin vakaana, vaikkakin lääkärivaihdoksia on ollut. Jonkin verran on jouduttu turvautumaan ostopalvelulääkäriresurssiin. Mitään isompia koronavaikutuksia ei ole ollut.

Kuntoutus ja erikoisvastaanotot

Koronapandemian vaikutukset olivat edellisvuotta jonkin verran pienempiä. Kuntoutus ja erikoisvastaanottojen osalta merkittäviä muutoksia palvelujen, henkilöstöresurssien tai käyntimäärien suhteen ei ole tapahtunut. Erikoisvastaanottojen käyntimäärissä on noin 20 % nousu edellisvuoteen verrattuna. Lukua nostaa lähinnä geriatrinen osaamiskeskus ja hoitotarvikepalvelu. Erikoisvastaanottojen käyntimäärissä on noin 2 % nousu edellisvuoteen verrattuna.

Kuntoutuksen oman toiminnan ja ostopalveluiden käyntimäärissä tapahtui noin 25 % supistuminen edellisvuoteen verrattuna. Hoitoon pääsyssä vaikeuksia on edelleen lasten toimintaterapiassa ja puheterapiassa. Puheterapian hoitoon pääsyn viive 66 pv on kuitenkin selkeästi parempi kuin Jyväskylässä. Puheterapian etävastaanottoja on käytetty aktiivisesti. Vuoden alkupuolella tapahtuneella muutolla ja toiminnan hetkellisellä keskeytyksellä Sairaala Novan tiloihin oli vaikutusta hoitoon pääsyyn. Ryhmätoimintoja pystyttiin käynnistämään uudelleen syksyllä huomioiden voimassa olevat koronarajoitukset ja turvamääräykset.

MTP palveluiden vastaanotto on toteutunut Palokan terveysasemalla.

Suun terveydenhuolto

Hoitoon pääsy Uuraisilla on ollut koko ajan Jyväskylän yhteistoiminta alueen suun terveydenhuollossa parhainta. Kiireettömään hoitoon on päässyt hammaslääkärille noin 2-3kk kuluessa ja suuhygienistille 2-4vkon kuluessa. Kiireellistä hoitoa varten hammaslääkärillä on ollut päivystysaikoja päivittäin. Hammaslääkärin poissa ollessa kiireellistä hoitoa tarvitsevat potilaat on ohjattu päivystykseen Jyväskylän hammashoitoloihin.

Oikomishoitoa tarvitsevat alle 18-vuotiaat kävivät oikomishoidossa Palokan hammashoitolassa. Uuraisten hammashoitolan välinehuolto hoidettiin Palokan terveysaseman välinehuollossa.

Vastaava hammaslääkäri vaihtui toukokuussa 2021 (Hannamari Pitkänen).

Perheiden ennaltaehkäisevät palvelut

Neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Neuvolat

Neuvolan terveydenhoitajat osallistuivat aktiivisesti väestön korona- ja influenssarokotuksiin. Tämä aiheutti asiakasaikojen siirtoja sekä leikki-ikäikäisten lasten määräaikaistarkastusten viivästymistä. Asiakkaita ohjattiin myös Tikkakosken neuvolaan.

Säännöllisten synnytysten jälkitarkastukset siirtyivät lääkäriltä terveydenhoitajan tehtäväksi. Neuvolan terveydenhoitajat ovat olleet Ekavauva-kerhon suunnittelussa ja toiminnassa mukana koronarajoitukset huomioiden. Uuraisilla käynnistettiin myös kulttuurineuvolatoimintaa. Terveydenhoitajien poistumiin on ollut haasteellista saada työntekijöitä.

Kouluterveydenhuolto

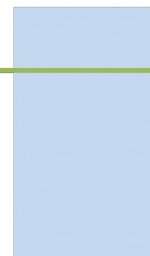
Lääkärin ja terveydenhoitajan laajoista terveystarkastuksista toteutui 99 %. Terveydenhoitajan määräaikaiset terveystarkastukset toteutuivat 95 %. Kaikilla Uuraisten kouluilla tapahtui vuoden aikana terveydenhoitajavaihdoksia ja rekrytointi oli haasteellista. Lääkäriresurssi on ollut riittävä.

Tunnusluvut

Tunnusluvut

Käynti Neuvolassa

2020 2021

Talouden toteutuminen ja merkittävimmät poikkeamat talousarvioon

Uuraisten talousarvioksi vuodelle 2021 asetettiin 1.947.300 euroa. Talousarvioon sisällytettiin laskennallinen arvio sairaala Novan käyttöönoton myötä kasvaneisiin kustannuksiin kaupunginsairaalan toimintojen osalta.

Ennakkolaskutus palveluittain on seuraava:

Avoterveydenhuolto: 1.260.750 euroa

Kaupunginsairaala: 443.004 euroa

Perheiden ennaltaehkäisevät palvelut: 196.319 euroa

Apuvälineet: 47.227 euroa

Vuonna 2021 kuluja toteutui yhteensä 2.130.765 euroa. Toteuma sisältää suoraan Uuraisille kohdistuneita koronakustannuksia on yhteensä 351.482 euroa. (vuoden 2020 koronakustannusten toteuma euroa).

Koronasta aiheutuneet palvelujen ostot 312.241 euroa, sisältäen mm. näytteenottoon liittyvät kustannukset

Koronasta aiheutuneet materiaalien ostot 11.896 euroa sisältäen muun muassa kustannukset suojavarusteista sekä puhdistustarvikkeista

Koronasta aiheutuneet palkkakustannukset määräaikaisista ja muista koronaan liittyvistä sopimuksista liittyen rokotus, jäljitys ja testaus toimintaan 27.345 euroa

Toiminnan kustannukset ilman koronaan liittyviä kustannuksia olivat yhteensä 1.779.283 euroa. Siten kustannukset ilman koronaan liittyviä kustannuksia toteutuivat 8,6 % alkuperäistä talousarviota pienempinä.

Apuvälineistä aiheutuneita kustannuksia toteutui yhteensä 38.734 euroa, joka on toteumaltaan 8.500 talousarviota pienempi.

Uuraisten maksuosuusvertailu 2020–2021 sekä koronakustannuksien toteuma 2020–2021

Koronaan liittyviä valtionkorvauksia haettiin vuoden aikana siten, että Jyväskylän sosiaali- ja terveystieteiden toimista haettiin Jyväskylän kaupungin, Hankasalmen kunnan ja Uuraisten kunnan koronaan liittyvien testaus, jäljitys, rokotus, perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon sekä erikoissairaanhoidon kustannusten korvauksia. Myös harkinnanvaraiset korvaukset haettiin samalla tavalla. Valtionavustuksen hakukierroksia oli kaksi: ensimmäinen hakukierros ajanjaksolle 1.1-1.9.2021 ja toinen 1.10-31.12.2021. Päätös korvauksesta on ensimmäisen hakukierroksen osalta saatu ja toisen hakukierroksen osalta päätös saadaan alkuvuoden 2022 aikana. Saatuja korvauksia ei ole kohdistettu kuntien terveystieteiden osuuksiin, vaan ne on käsitelty erillisinä erinä.

Koronaan liittyviä valtionkorvauksia on haettu toiminnoittain vuoden 2021 osalta yhteensä (sisältäen kaikki haetut erät ml. harkinnan varaisen sekä erikoissairaanhoidon osuudet):

Vuosi 2021		
1		
Testaus (5 §)		
Jäittäminen (6 §)		
Rokottaminen (7 §)		

Vuoden 2021 haetun valtionavustuksen perusteena olevat suorite- sekä euromäärät esitettynä tuhansina euroina

Kaupunginsairaala

Kaupunginsairaalan osalta kustannuksia kohdistui Uuraisille yhteensä 263.800 euroa. Edellisen vuoden maksuosuuteen verrattuna toteuma on lähes 235.000 euroa pienempi.

Kaupunginsairaalan kahden osaston käyttöönottoon sairaala Novan varauduttiin myös Uuraisten maksuosuudessa kasvattamalla maksuosuutta vuoden 2019 käyttöön perustuvalla osuudella. Sairaala Novan kustannusrakenne on Kyllön osastojen ja aiemmin käytössä olleiden Palokan osastojen vastaavaa rakennetta kalliimpi.

Suoritemäärien lähes puolittuessa edellisestä vuodesta toteutui maksuosuus merkittävästi edellistä vuotta sekä suunniteltua pienemmäksi.

Avoterveydenhuolto

Avosairaanhoito

Avosairaanhoidon vuoden 2021 toteumaksi muodostui 1.052.835 euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua 163.213 euroa. Kasvu kustannuksissa tulee pääsääntöisesti koronaan liittyvistä testauksen, jäljityksen ja rokotuksen kustannuksista.

Avosairaanhoidon kustannuksia ovat kasvattamassa myös lääkäripalvelujen ostot. Vuonna 2021 työvoimaa ostettiin 125.000 eurolla. Ostojen osuus on kuitenkin vähentynyt vuoden 2020 tasosta jolloin lääkäripalveluja ostettiin yhteensä 195.300 eurolla.

Kuntoutus ja erikoisvastaanotot

Kuntoutus ja erikoisvastaanottojen osalta kustannuksia toteutui 242.674 euroa. Kustannukset toteutuivat vuoden 2020 tasoisina.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut siirrettiin vuoden aikana terveystalouden sisällä avosairaanhoidon palveluyksiköistä kuntoutuksen ja erikoisvastaanottojen palveluyksikköön. Vuoden 2021 Uuraisten maksuosuudeksi muodostui yhteensä 34.825 euroa. Kustannukset ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna. Kustannusten vertailussa on huomioitava, että mielenterveys- ja päihdepalvelut siirtyivät vuonna 2020 vasta 1.5.2020 alkaen KSSHP:lta Jyväskylän sosiaali- ja terveystalouden hoidettavaksi. Vuoden 2020 kuukausien 5–12/2020 toteutuneet kustannukset olivat yhteensä 24.136 euroa. KSSHP:n laskuttama MTP-kustannusten osuus kiinteässä laskutuksessa kausien 1-4/2020 osalta oli KSSHP:n ilmoituksen mukaan yhteensä 8.006 euroa.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon toteumaksi muodostui 415.100 euroa. Toteuma on vuoden 2020 kaltainen. Vaikutukset niin koronapandemian kuin rekrytoinnin haasteiden vuoksi näkyvät toimintavuoden toteutuneissa kustannuksissa.

Perheiden ennaltaehkäisevät palvelut

Neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen kustannukset toteutuivat vuoden 2020 tasoisina. Toteuma oli yhteensä 216.509 euroa. Koronapandemian vaikutukset näyttäytyivät myös neuvola- ja kouluterveydenhuollon palveluiden osalta sekä kustannuksissa että toiminnassa.

Tilinpäätöksen vaikutukset Uuraisten vuoden 2022 talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2021 alussa Sairaala Novaan siirtyi Kaupunginsairaalan ja Avoterveydenhuollon palveluja. Kuntien talousarvioon siirrettiin arvio kustannusten kasvusta, joka aiheutunee mm. Novan vuokra- ja tukipalvelujen kustannuksista. Tukipalvelujen kustannusten arviointia tehtiin käytännössä muuttoihin asti ja koko vuoden ajan laskutuksessa ja kustannustiedoissa oli vajetta ja hitautta. Riski tukipalvelujen kustannusten kasvamisesta suhteessa talousarvioon on ollut merkittävä ja on sitä edelleen. Myös Koronan vaikutukset jatkuvat palveluihin vielä pitkään.

Vuoden 2021 toteuma verrattuna vuoden 2022 talousarvioon.